

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
кваліфікація: доктор філософії з професійної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою БДПУ
від «11» серпня 2022
протокол № 1/2

Освітня програма вводиться в дію з
01.09.2022

Ректор _____ І.Т.Богданов
(наказ №29 від «11» серпня 2022)

Бердянськ, 2022

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми**

СХВАЛЕНО

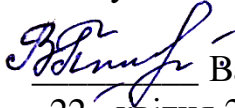
Методичною радою БДПУ
від «17» травня 2022
(протокол №8)
Голова

Ольга ГУРЕНКО

ПОГОДЖЕНО

завідувач аспірантури

Валентина ПНЧУК
«22» квітня 2022

Рекомендовано

вченою радою факультету фізико-математичної,
комп'ютерної та технологічної освіти
від «26» квітня 2022
(протокол № 8)

Голова

Віталій АЧКАН

Ініційовано

Кафедою професійної освіти, трудового навчання та технологій
від «20» квітня 2022
(протокол № 8)

завідувач кафедри

Валентина ПЕРЕГУДОВА

Гарант:

Олена КРИВИЛЬОВА

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Кривильова Олена Анатоліївна – докторка педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Бердянського державного педагогічного університету – **гарант програми**;
2. Гуренко Ольга Іванівна – докторка педагогічних наук, професорка, перша проректорка Бердянського державного педагогічного університету;
3. Жигірь Вікторія Іванівна – докторка педагогічних наук, професорка, декан факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету;
4. Алексеева Ганна Миколаївна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри комп'ютерних технологій в управлінні та навчанні й інформатики Бердянського державного педагогічного університету;
5. Макарова Ірина Антонівна – кандидатка економічних наук, директор Бердянського економіко-гуманітарного коледжу;
6. Курило Ольга Юріївна – здобувачка вищої освіти Бердянського державного педагогічного університету.

**Профіль освітньо-наукової програми
зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)**

1. Загальна інформація	
<i>Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу</i>	Бердянський державний педагогічний університет Факультет фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</i>	Ступінь вищої освіти – Доктор філософії Освітня кваліфікація – Доктор філософії з професійної освіти
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Освітньо-наукова програма «Теорія та методика професійної освіти»
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС (4 роки)
<i>Наявність акредитації</i>	-
<i>Цикл/рівень</i>	8 рівень – НРК України; 8 рівень – EQF LLL; третій цикл – FQ ENEA
<i>Передумови</i>	Наявність освітнього ступеня «магістр», освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»
<i>Мова(и) викладання</i>	українська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	До 01.07.2026
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	http://bdpu.org/opp/
2. Мета освітньо-наукової програми	
Підготовка здобувачів ступеня доктора філософії з професійної освіти до науково-дослідницької та інноваційної діяльності, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної освіти (за спеціалізаціями) на основі глибокого переосмислення наявних й створення нових цілісних знань або професійної практики інтегрованих у європейський та світовий науково-освітній простір	
3. Характеристика освітньо-наукової програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність)</i>	Галузь 01 Освіта/ Педагогіка, спеціальність 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями) <i>Об'єкт вивчення:</i> сучасні аспекти розвитку системи професійної освіти та шляхи її вдосконалення; теоретико-методологічні засади наукового дослідження та науково-педагогічного експерименту в закладах професійної освіти з урахуванням спеціалізації; інновації та передові технології, що використовуються на підприємствах, в установах та організаціях галузі/сфери відповідно до спеціалізації; становлення альтернативних моделей безперервного професійного та особистісного розвитку фахівців професійної освіти (за спеціалізаціями). <i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців вищої кваліфікації, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної освіти (за спеціалізаціями) на основі глибокого переосмислення наявних й створення нових цілісних знань та/або професійної

	<p>практики.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> теорії, концепції, методологічні підходи та особливості їх використання для продукування інноваційних ідей та проведення комплексних наукових досліджень у галузі професійної освіти за спеціалізаціями.</p> <p><i>Методи, методика та технології:</i> загальнонаукові та спеціальні методи наукового дослідження у галузі професійної освіти; методи організації, здійснення, стимулювання, мотивації, контролю та корекції науково-дослідницької, науково-організаційної, організаційно-педагогічної діяльності; методи активного/інтерактивного та проблемно-орієнтованого навчання; професійно-орієнтовані методика; інноваційні технології навчання, виховання та розвитку у галузі професійної освіти за спеціалізаціями.</p> <p><i>Інструментарій та обладнання:</i> програмне забезпечення, спеціалізовані лабораторне та технологічне обладнання, необхідні для виконання наукових досліджень у галузі професійної освіти за спеціалізаціями</p>
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-наукова
<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</i>	Підготовка докторів філософії з професійної освіти до науково-дослідницької та інноваційної діяльності з урахуванням специфіки обраної спеціалізації
<i>Особливості програми</i>	<p>Підготовка здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти здійснюється з урахуванням специфіки обраної спеціалізації у галузі професійної освіти та запровадженням науково-педагогічного супроводу у досягненні очікуваних результатів.</p> <p>Освітньо-наукова програма спрямована на створення студентоцентрованого середовища на засадах системного, компетентнісного, інтегративного, аксіологічного та акмеологічного підходах, що зумовлює формування готовності здобувачів третього рівня вищої освіти до науково-дослідницької та інноваційної діяльності.</p> <p>Освітньо-наукова програма передбачає опанування освітньої та наукової складових. Освітня складова реалізується протягом чотирьох семестрів, тривалістю 60 кредитів, що забезпечують загальну і фахову підготовку. Для обов'язкових навчальних дисциплін циклу загальної підготовки передбачено 16 кредитів ECTS, які рівномірно розподілено між першим (8 кредитів ECTS) та другим (8 кредитів ECTS) семестрами, як-то: Філософія освіти, Сучасні інформаційні технології в науковій сфері, Українська мова, Іноземна мова. Для обов'язкових навчальних дисциплін циклу професійної і практичної підготовки передбачено 23 кредити ECTS, які розподілено між семестрами: першим (9 кредитів ECTS) – Спеціальність, Методологія і методи наукових досліджень; другим (5 кредитів ECTS) – Порівняльна професійна педагогіка, Науковий семінар; третім (6 кредитів ECTS) – Сучасні аспекти розвитку професійної освіти, Науковий семінар; четвертим (3 кредитів ECTS) – Науковий семінар. У четвертому семестрі передбачено</p>

	<p>проходження асистентської практики (6 кредитів ECTS) з можливістю реалізації результатів наукового дослідження. Для вибірових навчальних дисциплін відводиться 15 кредитів ECTS у третьому та четвертому семестрах, які зорієнтовано на поглиблення теоретичних, методичних та методологічних основ професійної освіти з урахуванням новацій галузі/сфери відповідно до спеціалізації.</p> <p>Наукова складова реалізується протягом всього періоду навчання здобувачів третього рівня вищої освіти та спрямована на виконання науково-педагогічного дослідження та її публічний захист.</p>
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
<i>Придатність до працевлаштування</i>	<p>Посади згідно класифікатора професій України ДК 003:2010 Посади наукових, науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, інших установах та організаціях, що здійснюють дослідження у сфері професійної освіти.</p> <p>Наукова, освітня, аналітична, експертна, консультативна, управлінська, культурно-просвітницька діяльність у сфері освіти</p>
<i>Подальше навчання</i>	Мають право продовжувати навчання для здобуття наукового ступеня доктора наук та набувати додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих
5. Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	<p>Викладання та навчання здійснюється на принципах академічної свободи та академічної доброчесності.</p> <p>Студентоцентроване, активне/інтерактивне, проблемно-орієнтоване навчання на засадах системного, компетентнісного, інтегративного, аксіологічного та акмеологічного підходах.</p> <p>Форми: <i>теоретичне навчання:</i> лекція (консультація, проблемна); <i>практично орієнтоване навчання:</i> практичні заняття з розв'язання комплексних проблем в групі, наукові семінари, асистентська практика; <i>самостійне навчання:</i> самостійна та індивідуальна науково-дослідницька робота за темою дослідження (пошук відповідних матеріалів в бібліотеках і онлайн, складання резюме прочитаних матеріалів, проведення досліджень, написання статей, тезисів, звітів та інше).</p> <p>Методи: <i>активного/інтерактивного навчання:</i> тренінги (відпрацювання науково-дослідницьких, науково-організаційних, організаційно-педагогічних умінь та навичок), спільне навчання у команді (критика власної роботи, конструктивна критика роботи інших та продуктивне використання критичних зауважень з боку інших); <i>проблемно-орієнтоване навчання:</i> проблемно-інформаційний, частково-пошуковий, дослідницький (навчання постановці проблеми предметної галузі та її рішення).</p> <p>Інструменти та обладнання: програмне забезпечення, спеціалізовані лабораторне і технологічне обладнання відповідно до спеціалізації; сучасні інформаційно-цифрові технології.</p>
<i>Оцінювання</i>	<i>Діагностика й поточний контроль із зворотнім зв'язком:</i> тестування знань або вмінь; усні презентації; аналіз текстів або даних; письмові есе або звіти про виконання науково-дослідницької роботи; критичний розбір наукових статей з протилежною точкою зору та інше.

	<p>Оцінювання науково-дослідницької діяльності здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється на основі кількісних і якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у науково-практичних конференціях і семінарах, підготовку окремих розділів (підрозділів) дисертації та інше.</p> <p><i>Критерії та показники поточного оцінювання:</i> особистісний, змістово-процесуальний, оцінно-регулятивний.</p> <p><i>Підсумкове оцінювання:</i> заліки (за результатами поточного контролю) та екзамени (усне опитування, демонстрація сукупності вмінь, поетапний аналіз текстів дисертаційної роботи, есе), звіти асистентської практики.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX)</p> <p><i>Підсумкова атестація:</i> захист дисертації.</p>
6 . Програмні компетентності	
<i>Інтегральна компетентність (ІК)</i>	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері професійної освіти (за спеціалізаціями), застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	<p>ЗК 1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері професійної освіти на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів сталого розвитку, професійної етики та академічної доброчесності (<i>світоглядна компетентність</i>)</p> <p>ЗК 2. Здатність розробляти освітньо-наукові проекти та управляти ними, складати пропозиції щодо їхнього фінансування та забезпечення прав інтелектуальної власності дослідницької діяльності (<i>методологічна компетентність</i>)</p> <p>ЗК 3. Здатність планувати, організовувати та проводити наукові дослідження на відповідному рівні (<i>дослідницька компетентність</i>)</p> <p>ЗК 4. Здатність застосовувати сучасні інформаційні, комунікаційні та цифрові технології в професійній та дослідницько-інноваційній діяльності (<i>інформаційна компетентність</i>)</p> <p>ЗК 5. Здатність працювати в міжнародному контексті (<i>іншомовна компетентність</i>)</p>
<i>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</i>	<p>ФК 1. Здатність інтегрувати знання з різних галузей, планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері професійної освіти (за спеціалізаціями);</p> <p>здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в галузі професійної освіти та дотичні до неї міждисциплінарні проекти з урахуванням спеціалізації;</p> <p>здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері професійної освіти на основі розуміння їх сутності, чинників впливу, тенденцій розвитку, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень (<i>методологічна компетентність</i>)</p>

	<p>ФК 2. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти досліджень, цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та освітній діяльності галузі професійної освіти за спеціалізаціями. (технологічна компетентність)</p> <p>ФК 3 Здатність здійснювати та організовувати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів та вияву креативності (професійно-педагогічна компетентність)</p>
7. Програмні результати навчання (ПР)	
<p>ПРН 1 Розв'язувати комплексні проблеми професійної діяльності, науки та/або інновацій у сфері професійної освіти, створювати передові концептуальні та методологічні знання, реалізовувати інновації із дотриманням принципів сталого розвитку, професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>ПРН 2 Розробляти, реалізовувати та оцінювати якість наукових та/або освітніх проєктів, знати і застосовувати законодавчу базу щодо захисту прав інтелектуальної власності, комерціалізації результатів науково-дослідної, винахідницької та проєктної діяльності у сфері професійної освіти.</p> <p>ПРН 3 Планувати, організовувати та проводити експериментальні й теоретичні наукові дослідження в сфері професійної освіти, формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, узагальнювати результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень у сфері професійної освіти та презентувати результати дослідження.</p> <p>ПРН 4 Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, технології роботи з відкритими даними, бази даних та інформаційні системи.</p> <p>ПРН 5 Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми професійної освіти державною та іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.</p> <p>ПРН 6 Аналізувати стан і прогнозувати розвиток професійної освіти в Україні та поза її межами, пропонувати ефективні рішення щодо вирішення проблем професійної освіти з урахуванням спеціалізацій, оцінювати результати впровадження інновацій.</p> <p>ПРН 7 Глибоко розуміти загальні принципи та методи педагогічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері професійної освіти та у викладацькій практиці з дотриманням норм професійної і академічної етики.</p> <p>ПРН 8 Застосовувати сучасні методи й інструменти наукових досліджень та інноваційної діяльності для отримання нових знань та/або розв'язання комплексних проблем у сфері професійної й у дотичних міждисциплінарних напрямках, для саморозвитку та самовдосконалення впродовж життя.</p> <p>ПРН 9 Розробляти й досліджувати концептуальні моделі освітніх процесів і систем, їх наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, організовувати освітній процес у закладах вищої освіти.</p>	
8 . Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<p><i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</i></p>	<p>До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти-практики. Кваліфіковані науково-педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію освітньо-професійної програми, відповідають профілю і напряму дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної/науково-педагогічної/практичної роботи. Науково-</p>

	педагогічні працівники не менш ніж один раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації.
<i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</i>	Навчальні корпуси, гуртожитки, методичні кабінети, спеціалізовані лабораторії, комп'ютерні класи, пункти харчування, точки бездротового доступу до мережі Інтернет, мультимедійне обладнання, спортивний зал, спортивні майданчики. Усі приміщення відповідають будівельним та санітарним нормам. Використовуються сучасні інформаційні та комп'ютерні засоби.
<i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</i>	Офіційний сайт БДПУ: https://bdpu.org.ua/ ; точки бездротового доступу до мережі Інтернет; необмежений доступ до мережі Інтернет; бібліотека, читальні зали, електронна бібліотека, репозитарій; Медіа-центр; пакет MS Office 365; віртуальне навчальне середовище Moodle; мережеві інструменти Zoom, Google Classroom, тощо; доступ до бази даних Scopus, Web of Science, Google Scholar; програма Unichack; корпоративна пошта; навчально-методичне забезпечення освітніх компонент, що викладаються; графіки навчального процесу
9. Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	Національна академічна мобільність реалізується у рамках міжуніверситетських договорів в рамках українського освітнього законодавства
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	Міжнародна академічна мобільність аспірантів спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) відбувається відповідно до міжнародних угод, укладених між Бердянським державним педагогічним університетом та університетами-партнерами. З переліком університетів-партнерів можна ознайомитись за посиланням: http://bdpu.org/international-relations/vmz-mp/
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться

1. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

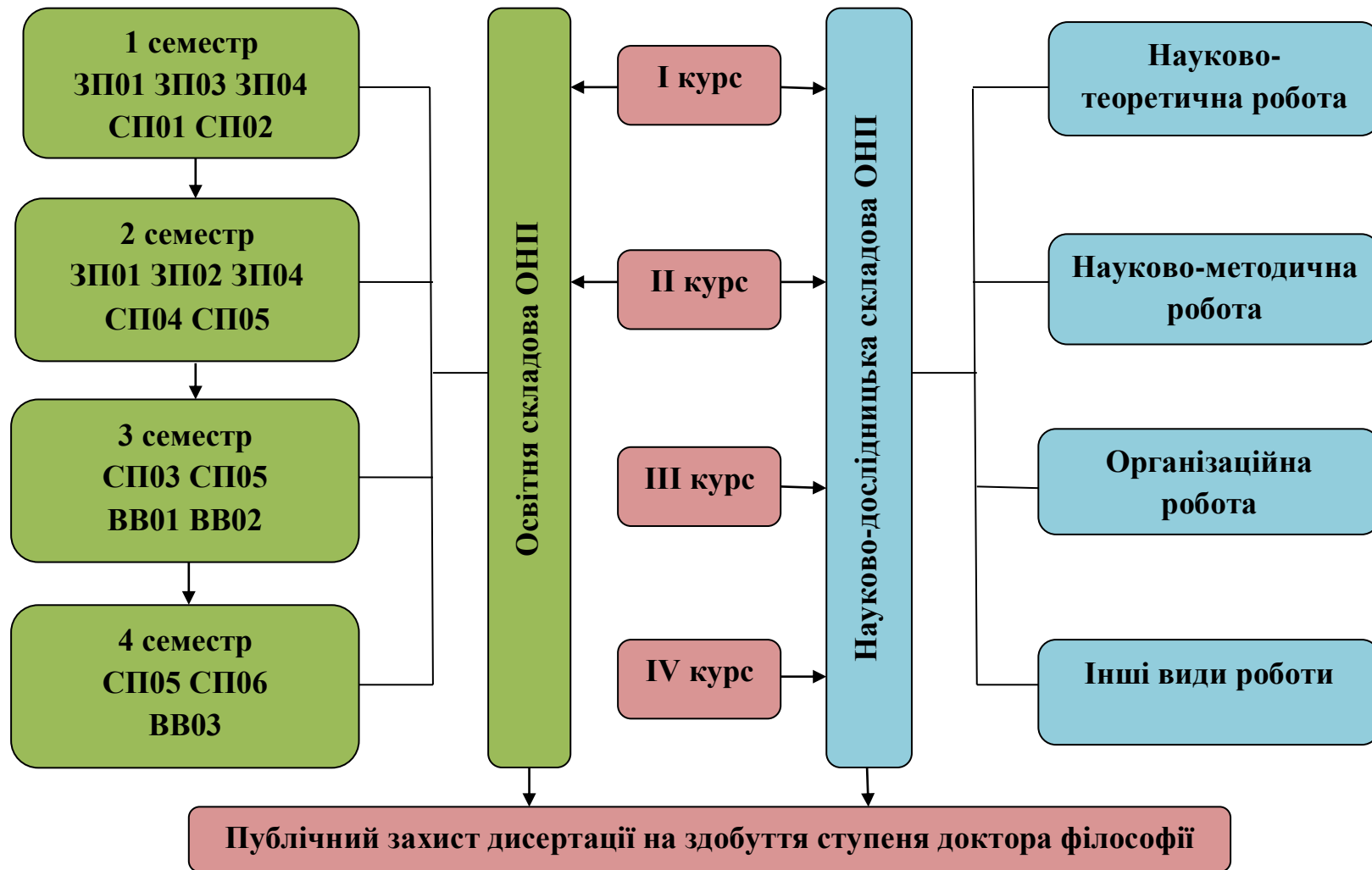
Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми становить 60 кредитів ECTS, у тому числі асистентська практика – 6 кредитів ECTS.

Обсяг науково-дослідницької складової освітньо-наукової програми становить 180 кредитів ECTS.

1.1 Перелік компонент освітньо-наукової програми

1. Компоненти освітньої складової освітньо-наукової програми			
Код н/д	Навчальні дисципліни, практики	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Обов'язкові компоненти ОП			
ЗП01	Філософія освіти	4	Екзамен
ЗП02	Сучасні інформаційні технології в науковій сфері	3	Залік
ЗП03	Українська мова (для науки, аналітичної сфери та управління)	3	Залік
ЗП04	Іноземна мова (для науки, аналітичної сфери та управління)	6	Екзамен
СП01	Спеціальність	6	Екзамен
СП02	Методологія і методи наукових досліджень	3	Залік
СП03	Сучасні аспекти розвитку професійної освіти	3	Залік
СП04	Порівняльна професійна педагогіка	3	Залік
СП05	Науковий семінар	8	Залік
СП06	Асистентська практика	6	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент ОП		45	
2. Вибіркові компоненти ОП			
ВВ01	Дисципліна 1	5	Залік
ВВ02	Дисципліна 2	5	Залік
ВВ03	Дисципліна 3	5	Залік
Загальна обсяг вибірових компонент ОП		15	
Загальний обсяг освітньої складової програми		60	
Компоненти науково-дослідницької складової освітньо-наукової програми			
НД	Проведення наукових досліджень; підготовка та захист дисертаційної роботи	180	
Загальний обсяг науково-дослідницької складової освітньо-наукової програми		180	
Загальний обсяг освітньо-наукової програми		240	

1.2 Структурно-логічна схема ОНП

2. Форма атестації здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) проводиться у формі захисту дисертаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня доктора філософії із присвоєнням кваліфікації: доктор філософії з професійної освіти

3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ЗП 01	ЗП 02	ЗП 03	ЗП 04	СП 01	СП 02	СП 03	СП 04	СП 05	СП 06
ЗК 1	+				+	+	+	+		
ЗК 2				+	+	+	+	+	+	
ЗК 3						+			+	
ЗК 4		+								
ЗК 5				+					+	
ФК 1	+		+		+	+	+	+	+	+
ФК 2		+								+
ФК 3					+		+	+	+	+

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми

	ЗП 01	ЗП 02	ЗП 03	ЗП 04	СП 01	СП 02	СП 03	СП 04	СП 05	СП 06
ПРН 1	+				+	+	+	+		
ПРН 2				+	+	+	+	+		
ПРН 3	+	+	+			+			+	
ПРН 4		+								

ПРН 5		+	+	+		+				
ПРН 6				+		+	+	+	+	+
ПРН 7	+				+	+			+	+
ПРН 8		+				+	+	+		+
ПРН 9					+	+	+	+	+	+

5. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Бердянському державному педагогічному університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка ґрунтується на Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському освітньому просторі вищої освіти ESG 2015 і передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) політика забезпечення якості;
- 2) розробку та затвердження програм;
- 3) Студенто-центричне навчання, викладання та оцінювання;
- 4) Зарахування, досягнення, визнання та атестація студентів;
- 5) Викладацький склад;
- 6) Навчальні ресурси та підтримка студентів;
- 7) Управління інформацією (Інформаційний менеджмент);
- 8) Публічна інформація;
- 9) Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм;
- 10) Циклічне зовнішнє забезпечення якості.

Система внутрішнього забезпечення якості за поданням Бердянського державного педагогічного університету оцінюється НАЗЯВО або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються НАЗЯВО, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.